

A Fővárosi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű felperesnek a dr. Jeviczki Attila ügyvéd által képviselt I. rendű és a dr. Rádi Péter Pál ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. október 29-én kelt 8.G.41.004/2019/10. számú ítélete ellen a felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a 36.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

A felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A felperesek pontosított keresetükben az I. rendű alperessel 2007. július 18-án kötött szerződés 7.1. pontjának 1. mondata, valamint a 16.7. pontja érvénytelenségének megállapítását, jogkövetkezményként a szerződés 9.869.600 forint tőke és 3,75% kamat erejéig való érvényessé nyilvánítását kérték. Állításuk szerint az árfolyamkülönbözet figyelmen kívül hagyásával a tartozásuk 13.084.322 forint. Kérték továbbá elsődlegesen az I. rendű alperes által közölt felmondás érvénytelenségének, másodlagosan a hatálytalanságának megállapítását, továbbá az alperesek között 2017. december 21-én létrejött engedményezési szerződés hatálytalanságának megállapítását. A II. rendű alperest kérték az I. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetük tűrésére is kötelezni. A kölcsönszerződés 7.1. pontjával kapcsolatos keresetük jogi alapjaként az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) Ptk. 209. § (1) bekezdésére és a 209/A. § (2) bekezdésére, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseire, valamint a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontjára hivatkoztak. Érvelésük szerint a kifogásolt rendelkezés azért érvénytelen, mert a kockázatfeltáró nyilatkozatból nem tűnik ki, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őket terheli és az korlátlanul emelkedhet, valamint az nem felel meg az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú ügyben hozott ítéletében felállított követelményeknek, melynek eredményeként a sérelmezett kikötés tisztességtelen. Arra is hivatkoztak, hogy nem kapták meg kellő időben a szerződést, ezért nem tudták értékelni a kockázatokat. A szerződés banki nyilvántartásra vonatkozó 16.7. pontja álláspontjuk szerint a

régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a R. 1. § (1) bekezdés a), b), i) és j) pontja alapján érvénytelen. A felmondás azért érvénytelen a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, mert az a régi Ptk. 321. §-ának és a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény (Fnytv.) 20/B. §-ának megkerülésére irányul, továbbá annak időpontjában túlfizetésben voltak, míg azért hatálytalan, mert nem közölték annak okát, ezért a jogosult felmondó nyilatkozata hibában szenved, ami a kötelezett késedelmét kizárja a régi Ptk. 302. § és 303. § alapján. Az engedményezési szerződést a felmondás érvénytelensége okán tartották hatálytalannak a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:194. § (1) bekezdése alapján.

II.

- [2] Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását. Hangsúlyozta, hogy a felek között nem devizaalapú, hanem devizaalapú hitelnek nem minősülő egyéb devizahitelszerződés jött létre, amelynek 7.1. pontja szerint a felperesek devizában voltak kötelesek visszafizetni a devizában nyilvántartott tartozásukat, melynek megfelelően a felperesek törlesztése kapcsán nem végzett konverziót és nem jegyzett árfolyamot sem. A felperesek igazoltan megkapták a felmondó nyilatkozatot, amely tartalmazza a felmondás okát, így azt, hogy 2015. június 30-ától fizetési késedelembé estek és többszöri felszólítás ellenére nem tettek eleget a fizetési kötelezettségüknek. Az árfolyamváltozás kockázatát nem hárította át a felperesekre, hanem ilyen következményekkel járó szerződés jött létre a felek között. A felperesek az általuk aláírt kockázatfeltárási nyilatkozatban megfelelő időben tájékoztatást kaptak a kockázatokról, egyebekben pedig nem éltek a szerződés 10.4. pontjába foglalt azon lehetőséggel, hogy a kölcsönt forintalapú kölcsönné alakítsák át. A banki nyilvántartásra vonatkozó 16.7. pontba foglalt rendelkezés jogszerűségét alátámasztja az 1/2018. számú gazdasági elvi határozat.

II.1.

- [3] A II. rendű alperes szintén a kereset elutasítását kérte. Osztotta az I. rendű alperes védekezésében kifejtetteket. Az engedményezési szerződés hatálytalanságának megállapítására irányuló keresetet értelmezhetetlennek tartotta, továbbá arra is hivatkozott, hogy annak nem állnak fenn a Pp. 123. §-ában meghatározott feltételei.

III.

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította és egyetemlegesen kötelezte őket a II. rendű alperes részére 50.800 forint perköltség, az állam javára 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére.

III.1.

- [5] Határozatában tényként állapította meg, hogy az I. rendű felperes mint kölcsönigénylő és a II. rendű felperes mint készfizető kezes 2007. február 27-én kölcsönkérelmet nyújtottak be az I. rendű alpereshez lakáscélú kölcsön igényléséhez. Az igényelt kölcsön összegeként 9.869.600 forintot, futamidőként 20 évet jelöltek meg, míg az igényelt „hiteltípus” CHF volt. A kölcsönkérelem mellékleteként aláírták a „NYILATKOZAT a deviza (alapú) hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről” elnevezésű okiratot, melyben kijelentették, hogy tudomásuk van arról, hogy devizahitel alatt olyan hitel értendő, amelynek összege nem magyar forintban, hanem valamely más devizanemben, például euróban, illetve svájci frankban kerül meghatározásra. A hitelt folyósító bank a hitelt az igényelt devizanemben folyósítja az I. rendű alperesi jogelődnél (helyesen I. rendű alperesnél), illetve más kereskedelmi bank által nyitott zárolt letéti-, illetve gyűjtőszámlára. Ezen bankszámlát vezető hitelintézet az aktuális kondíciója szerint végzi el a konverziót, de a felperesek tartozását az I. rendű alperesi jogelőd (helyesen I. rendű alperes) továbbra is devizában tartja nyilván, a hitel felperesek

részére (helyesen részéről) történő visszafizetése is devizában történik. Abban az esetben, ha a jóváhagyott devizahitel a forint árfolyamának gyengülése miatt nem éri el a forintban igényelt hitelösszeget, úgy a különbözetet a folyósítást követően saját erőből vállalták a felperesek pótolni. Amennyiben a devizahitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, tudomásul vették, hogy amennyiben fizetési kötelezettségüket forint számláról konverzió útján teljesítik, mind a tőkét és kamattartozást is magában foglaló törlesztőrészletek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek, megfizetéséhez szükséges forint összege növekedhet. A devizahitel kamatai a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhatnak. A nyilatkozatban foglaltak szerint a felpereseknek lehetősége van arra, hogy a futamidő alatt a bank kérelmekre a még fennálló tőketartozás összegét magyar forintra konvertálja. A jelzálogfedezettel biztosított hitel felvétele esetén, amennyiben az árfolyam kedvezőtlenül alakul, a bank jogosult pótfedezetet kérni, a felperesek kötelesek a bank kérésének megfelelően biztosítani vagy a fedezeti arány helyreállítása érdekében a tartozásukat részben előtörleszteni. A felperesek a nyilatkozat aláírásával elismerték, hogy az I. rendű alperestől a devizahitel igénybevételével összefüggésben felmerülő kockázatokról - különös tekintettel az árfolyamkockázatokra - szükséges tájékoztatást megkapták és megértették, továbbá azt is, hogy az I. rendű alperes felhívta a figyelmüket a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete honlapjára (www.pszaf.hu), amelyen „a fogyasztókért” menüpont, „segítünk a választásban” rovatában, a „devizaalapú ingatlanfedezetű hitelek” cím alatt szintén található információ devizaalapú hitelekkel, azok költségeivel és az alkalmazott árfolyamok számításával kapcsolatban. A felperesek egybehangzóan kijelentették azt is, hogy a devizahitelt a fentiek ismeretében is igénybe kívánják venni, annak kockázatait kizárólag ők viselik és egyben kötelezettséget vállaltak arra is, hogy a devizaárfolyamok változását a hitelszerződés hatálya alatt folyamatosan figyelemmel kísérik.

- [6] 2007. július 18-án az I. rendű felperes mint adós, kötelezett és zálogkötelezett, a II. rendű felperes mint készfizető kezes (a szerződésben együtt adósok) az I. rendű alperessel közjegyzői okiratba foglaltan lakáscélú deviza jelzáloghitel szerződést, valamint jelzálogjogot alapító szerződést kötöttek. A szerződés 1.1. pontja értelmében az I. rendű alperes felperesek részére a szerződés szerinti feltételekkel 68.607 CHF hitelkeretet nyit és annak terhére - lakásvásárlás céljára - kölcsönt nyújt, a felperesek pedig kötelesek a kölcsön visszafizetésére és járulékai megfizetésére. Az 1.2. pont szerint a felperesek tudomásul veszik, hogy a hitelkeret terhére igénybe vehető kölcsön maximális összege a 2. pont szerinti vételár rész forintösszegének a kölcsön folyósítása napján érvényes, az ... Hungary Zrt. magánszemélyekre vonatkozó deviza vételi árfolyamon számított deviza ellenértéke, de nem több, mint a hitelkeret. A 2. pont szerint a hitelből fizetendő vételár rész összege 9.869.600 forint. A 3.2. pont szerint a hitelkeret terhére történő lehívás utolsó időpontja 2007. december 20., a hitelkeret futamideje a 4. pont szerint 2028. január 31-ig tart. Az 5. pont a kölcsön folyósításának feltételeiről rendelkezik. A 6.1.1. pont alapján a kamat mértéke változó, a kölcsön induló ügyleti kamatlába 3,75%, míg 6.5. pontja szerint a THM mértéke 3,98%. A 7.1. pont szerint „a kölcsön(öket) az adós a Jelzálogbank által meghatározott számlára történő átutalással köteles visszafizetni a kölcsön 1.1. pontja szerinti devizanemében”. A havonkénti törlesztőrészlet mértéke 466 svájci frank, míg a törlesztőrészletek száma 240. A szerződés 8. pontja a visszafizetés és kamatfizetés feltételeit szabályozza. A szerződés 15. pontja a felmondás feltételeit rendezi, melynek értelmében az I. rendű alperes a szerződést jogosult volt felmondani és a fennálló hiteltartozásnak, valamint járulékainak a felmondásról szóló értesítés postára adásától számított 15 napon belüli egyösszegű visszafizetését követelni, amennyiben az adós a hitelszerződésben kikötött bármely esedékességi időpontban nem tesz eleget szerződés szerinti fizetési kötelezettségének és 3 hónapot elérő fizetési késedelembe esett. A szerződés 16.5. pontjában a felperesek kijelentették,

hogy a szerződés aláírását megelőzően az I. rendű alperes Általános Üzleti Feltételei című üzletfeltételeit kézhez kapták, az abban, valamint a hirdetményben foglaltakat megismerték, megértették és magukra kötelezőnek elfogadták. Elismerték továbbá, hogy az I. rendű alperestől átvették, áttanulmányozták és tudomásul vették az adatkezelésre, valamint a központi hitelinformációs rendszerre (KHR), valamint a devizahitelek kockázatára vonatkozó tájékoztató anyagokat. Kijelentették azt is, hogy a jelzáloghitel szerződés és a jelzálogjogot alapító szerződés aláírása előtt megismerték - egyebek mellett - a szerződések tervezetét. A 16.7. pont szerint „a Jelzálogbank által nyújtott kölcsön és járulékai mindenkor összegének megállapítása szempontjából a jelzálogbank üzleti könyvei az irányadóak, kivéve ha azok bizonyíthatóan tévesek.”

- [7] Az I. rendű alperes a 2015. augusztus 11-én kelt levelével a DH törvények alapján megküldte a felperesek részére az elszámolást és a kölcsön módosulással érintett alapadatait a forintra váltás megjelölésével.
- [8] Az I. rendű alperes 2017. május 12-én kelt, a felperesek által 2017. május 19-én átvett felmondás előtti utolsó felszólító levelében tájékoztatta az I. rendű felperest arról, hogy 2015. június 30-án fizetési késedelembe esett. A felszólító levélben foglaltak szerint a lejárt tartozás 2.061.885 forint, amelyből a lejárt tőketartozás 691.985 forint, a lejárt kamattartozás 1.217.573 forint és a késedelmi kamat 152.327 forint, míg a nem lejárt tartozás 16.644.046 forint. Felszólította az I. rendű felperest, hogy egy összegben teljesítse a lejárt tartozását a kölcsönszerződésben vállalt fizetési módnak megfelelően és felhívta figyelmét, hogy a felszólító levél keltezésétől számított 22 napon belül egyenlítheti ki a lejárt tartozását a felmondás jogkövetkezményei nélkül.
- [9] Az I. rendű alperes a 2017. június 28. napján kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával a szerződést azonnali hatállyal felmondta. A felmondásban rögzítette, hogy a szerződésben megjelölt tőke és kamat, illetve kezelési költség törlesztésével hosszabb ideje késedelembe van az adós, és a havonta esedékes törlesztőrészek megfizetésével 2015. június 30-án késedelembe esett, melyet a felmondás napjáig többszöri fizetési felszólítás ellenére sem rendezett, ezáltal súlyos szerződésszegést követett el. A felmondás 4. pontjában foglaltak szerint az I. rendű alperes üzleti könyvei alapján az adósok fennálló tartozása 2017. június 26-án 17.314.366,64 forint tőketartozás, 1.259.627,79 forint lejárt, meg nem fizetett kamattartozás, 168.872,08 forint késedelmi kamat, 34.335,74 forint elhatárolt kamat, összesen 18.777.202,25 forint.
- [10] 2017. december 21-én az I. rendű alperes a II. rendű alperesre engedményezte a kölcsönszerződésből eredő követelését, amelyről értesítette a felpereseket.

III.2.

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a felek között a régi Ptk. 522. § (1) bekezdése szerinti hitelszerződés jött létre, amely a régi Ptk. 685. § e) pontja alapján fogyasztói szerződésnek minősül. A szerződésben a felek a folyósítandó kölcsön feltételeit is meghatározták és ennek bekövetkezésének esetére jött létre közöttük a régi Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés. A devizaalapú kölcsönök esetében a kirovó pénznem külföldi deviza és a lerovó pénznem forint, amelyből adódik, hogy a kötelezettség nyilvántartása a kirovó pénznemben történik, míg a folyósítás és a visszafizetés a lerovó pénznemben, azaz forintban. A perbeli szerződés azonban devizakölcsön, amelyet felek a devizaalapú kölcsönöktől eltérően effektivitási kikötéssel láttak el, amely alapján a kirovó és a lerovó pénznemet svájci

frankban határozták meg, melynek körében utalt a 6/2013. számú PJE határozat indokolásának III. pontjában foglaltakra.

- [12] A Hpt. 203. § (1), (3) és (7) bekezdésének, a régi Ptk. 209. § (1)-(2) bekezdéseinek, a 209/A. § (2) bekezdésének, a 2/2014. számú PJE határozat 1. pontjának, az EUB C-26/13. számú és a C-51/17. számú ítéleteinek ismertetését követően rámutatott, hogy a felperesek a Hpt. 203. § (6) bekezdésében foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot a hitelkérelem aláírásával egyidejűleg 2007. február 27-én aláírták, ezért a 2007. július 18-i szerződéskötésig megfelelő idő állt rendelkezésükre a kockázatok értékelésére és a szerződéstervezet megismerésére, amelyet a szerződés 16.5. pontja is alátámaszt. A kockázatfeltáró nyilatkozat megfelelt a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdéseinek és az EUB C-51/17. számú ítéletében foglaltaknak, az alapján a felpereseknek tudomással kellett bírniuk arról, hogy az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül viselik. A felperesek alappal nem gondolhatták, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy csak korlátozott mértékben terheli őket.
- [13] A szerződés 7.1. pontjának 1. mondata, valamint a banki nyilvántartásra vonatkozó 16.7. pontja nem tisztességtelen a R. 1. § (1) bekezdésének a), b), i) és j) pontjai alapján, mivel nem adnak lehetőséget a szerződés bármely feltételének értelmezésére; nem jogosítják fel kizárólagosan az I. rendű alperest annak megállapítására, hogy a teljesítése szerződésszerű-e; nem zárják ki és nem is korlátozzák a felperesek igényérvényesítési lehetőségeit; a bizonyítási terhet nem változtatják meg a fogyasztó felperesek hátrányára. A banki nyilvántartásra vonatkozó kifogásolt kikötés jogszerűsége alátámasztásaként az elsőfokú bíróság utalt az EGH 2018.G.1. számú elvi döntésre is.
- [14] A felmondás érvénytelenségének és hatálytalanságának megállapítására vonatkozó kereseti kérelem kapcsán a régi Ptk. 319. § (2) bekezdésének és a 321. § (1) bekezdésének idézését követően kifejtette, hogy Általános Üzleti Feltételeinek X.2.1. pontja szerint az I. rendű alperes alperes jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani olyan nyomós okból, amelynek alapján tőle még az ügyfél jogos érdekeinek figyelembevétele esetén sem várható el az üzleti kapcsolat fenntartása, továbbá a szerződés 15. pontja is rögzítette a bank felmondási jogát. Az I. rendű alperes az Fnytv. 20/B. § (2) bekezdése szerint járt el, amikor felszólította a felpereseket a felmondást megelőzően tartozásának rendezésére, közölve a késedelembe esés időpontjától számított lejárt tartozás összegét, valamint a nem lejárt tartozás és esedékes kamat összegét, tájékoztatást adva a fizetési kötelezettség nem teljesítésének következményeiről. A közjegyzői okiratba foglalt felmondásból megállapítható, hogy a felperesek 2015. június 30. napja óta késedelembe estek és többszöri felszólítás ellenére nem rendezték tartozásukat, amely súlyos szerződésszegésnek minősül és erre hivatkozással a szerződés alapján került sor az azonnali hatályú felmondásra. A felmondásból tehát annak oka megállapítható. A felperesek nem igazolták, hogy a felmondás időpontjában túlfizetésben voltak, illetőleg a felmondásban meghatározott tartozásuk nem állt fenn, melyre tekintettel alaptalanul hivatkoztak a régi Ptk. 302. § és 303. §-ira a felmondás érvénytelenségének megállapítására irányuló kérelmük körében, továbbá nem bizonyították azt sem, hogy a felmondás jogszabály megkerülésére irányul. Az I. rendű alperes felmondásának feltételei fennálltak a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja és a szerződés 15. pontjának első bekezdésében foglaltak alapján. Mindebből következően alaptalanul hivatkoztak az alperesek közti engedményezési szerződés hatálytalanságára is.

IV.

- [15] Az ítélet ellen a felperesek terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak

megváltoztatását és a keresetüknek megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérték. Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 213. §-át, mivel az ítélet nem tartalmaz érdemi bírálatot a perbeli jogügyletet illetően, továbbá a II. rendű alperessel szembeni keresetüket nem bírálta el. Nem derül ki az indokolásból az sem, hogy miért nem hatálytalan az engedményezési szerződés, illetőleg miért kötelesek árfolyamkülönbözetet fizetni. Alaptalanul vontak el a szabad bizonyítási eljáráshoz való jogukat az elsőfokú bíróság, a le sem folytatott bizonyítási eljárás eredménytelenségét nem értékelhette volna a terhükre.

[16] Hangsúlyozták, hogy a szerződésből nem állapítható meg, hogy bármilyen mértékben is felhívták a figyelmüket a jogügylet kockázataira és arra, hogy a törlesztőrészletek korlátlanul emelkedhetnek, a kockázatfeltáró nyilatkozat pedig nem felel meg az EUB C-51/17. számú ítéletében felállított követelményeknek. Fél évvel a szerződés megkötését megelőzően nem lehet egy szerződés kockázataira felhívni a figyelmet, a tájékoztató nem vált a szerződés részévé. Fenntartották, hogy nem kapták meg kellő időben a szerződést, ezért nem tudták alaposan értékelni a kockázatokat. Az I. rendű alperes nem bizonyította, hogy kellő időben átadta a külön íven szövegezett kockázatfeltáró nyilatkozatot és azt sem, hogy ilyen egyáltalán készült volna a szerződés megkötésekor vagy azt megelőzően.

[17] Fenntartották azt is, hogy a felmondás jognyilatkozati hibában szenved, ezért alkalmatlan arra, hogy a megkötött szerződést lejárttá tegye, az I. rendű alperes nem közölte, hogy melyik szerződési feltétel alapján mond fel, ezt a bíróság az ítéletével pótolta. Egy szerződést a felek megállapodása vagy a régi Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján lehet megszüntetni. Az I. rendű alperes valamelyik - a perben fel sem tárt - szerződési feltétel alapján mondta fel a szerződést, így a felmondás joghatás kiváltására alkalmatlan. Ebből következően a II. rendű alperes követelése ezen felmondás alapján velük szemben hatálytalan.

V.

[18] Az I. rendű és II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

VI.

[19] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

[20] A fellebbezés nem alapos.

VIII.

[21] A fellebbezés hatályon kívül helyezésre is irányult, az ítéletábra elsődlegesen ezt az indítványt vizsgálta, mert annak megalapozottsága az érdemi felülbírálatot kizárná. A felperesek eljárási szabálysértésként az indokolási kötelezettség megsértésére, valamint arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság nem merítette ki a keresetet, továbbá a bizonyítási eljárás szabályait is megsértette. Az elsőfokú ítélet indokolásából azonban egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság mely tényeket állapított meg, milyen jogszabályi rendelkezéseket tartott relevánsnak és milyen jogi érvek mentén utasította el a keresetet. Részletesen kitért arra, hogy az I. rendű alperes tájékoztatása miért megfelelő, és ezt kifejezetten a peres felek jogviszonyában értékelte. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet indokolása nem tekinthető formálisnak, az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat nem sértette meg.

- [22] Az elsőfokú ítélet 20. oldalán önálló bekezdésben értékelte az engedményezési szerződés hatálytalanságának megállapítására irányuló keresetet. Rámutatott, hogy a felperesek a hatálytalanság megállapításának indokaként a szerződés és a felmondás érvénytelenségére hivatkoztak, ezen kereseti kérelmüket azonban elutasította, melyre tekintettel a Ptk. 6:194. § (1) bekezdésére alapított hivatkozásuk sem volt alapos, mivel a szerződésben foglalt fizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, az engedményezéskor a követelés fennállt. Erre alapította a kapcsolódó kereset elutasítását. Utal arra is az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű alperessel szemben előterjesztett valamennyi keresetet megalapozatlannak találta, melyből az is megállapítható, hogy a keresetet elutasító érdemi döntése kiterjedt a II. rendű alperessel szembeni azon kereseti kérelemre, mely az I. rendű alperessel szembeni kereset tűrésének kötelezésére irányult. Minderre tekintettel a felperesek alaptalanul állították fellebbezésükben, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [23] A felperesek nem jelölték meg pontosan a fellebbezésben, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. mely szabályának a megsértésével vonta meg a szabad bizonyítási eljáráshoz való jogukat. Megállapítható ugyanakkor az elsőfokú eljárás irataiból, hogy az elsőfokú bíróság felhívta őket a bizonyítandó tényekről szóló tájékoztatást követően a bizonyítékaik megjelölésére, a bizonyítási indítványaik előterjesztésére (8.G.44.454/2017/20. számú és 8.G.41.004/2019/5. számú végzés). A tárgyalás berekesztésének időpontjában a felperesnek bizonyítási indítványa nem volt. Mindezek alapján a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak a szabad bizonyítási eljáráshoz való jogaik sérelmére.
- [24] A felperesek a fentieket meghaladóan eljárási szabálysértést nem jelöltek meg, és az ítélet tábla sem észlelt olyan hivatalból figyelembe veendő eljárási hibát, ami az ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

IX.

- [25] Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban pontosítja, hogy a folyósítási feltételeket a szerződés 3.3. pontja tartalmazza.
- [26] Kiegészíti továbbá a tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján azzal, hogy a szerződés 5.2. pontja szerint a kölcsön folyósítása oly módon történik, hogy a 2. pontban meghatározott 9,869.600 forint összegű vételár rész az adós ... Hungary Zrt.-nél megnyitott zárolt letéti számláján jóváírásra kerül, és ezzel egyidejűleg az I. rendű alperesnél nyilvántartott hitelszámla a zárolt letéti számlán jóváírt forintösszegnek az ... Hungary Zrt. magánszemélyekre vonatkozó - a folyósítás napján érvényes - devizavételi árfolyamon számított CHF ellenértékével megterhelésre kerül. A 7.1. pont második mondata értelmében az I. rendű alperes ellenkező tartalmú értesítéséig a visszafizetésre kijelölt számla a CHF-ben megnyitott IBAN számlaszámú elszámolási számla, melynek számát is rögzítették a felek. A 8. pont szerint az „Adós tudomásul veszi, hogy a kamat, a kezelési költség, továbbá a havi törlesztő részlet a kölcsön 1.1. pontjában meghatározott devizanemében fizetendő. Amennyiben a fizetendő összeg Adósnak nem a kölcsön devizanemében áll rendelkezésére, akkor a konverziót a számlavezető bankjánál kell végrehajtania. Adós tudomásul veszi, hogy a konverziót az esedékesség napját megelőző 4. banki munkanapon kell kezdeményezni, annak érdekében, hogy a fizetendő devizaösszeg az esedékesség napján a 7.1. pontban megjelölt számlán jóváírásra kerüljön. A szerződés 10.4. pontja szerint „Az Adós jogosult a futamidő alatt egy alkalommal a devizában nyilvántartott kölcsön forint alapú kölcsönné alakítását kérni azzal, hogy köteles ezen kérelmet a kamatperiódusváltást legalább 30 nappal megelőzően a Jelzálogbankhoz írásban benyújtani.”

X.

- [27] Az elsőfokú bíróság a fentieket meghaladóan a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével az ítéletábra egyetért, annak jogi indokolását nagyobb részben osztotta, azt a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel kiegészíti, továbbá pontosítja az alábbiak szerint.

X.1.

- [28] A felperesek a fellebbezésben nem tették vitássá az elsőfokú bíróság azon helytálló megállapítását, hogy a kereset tárgyává tett szerződés effektivitási kikötéssel ellátott devizaszerződés, amelyben a felek a kirovó és a lerovó pénznemet svájci frankban határozták meg. A kiegészített tényállásra is figyelemmel aggálytalanul megállapítható, hogy a szerződés a devizában nyilvántartott kötelezettség visszafizetése tekintetében nem tartalmazott különmemű árfolyamra vonatkozó kikötést. Abból, hogy a szerződés alapján a felperesek devizában voltak kötelesek visszafizetni a devizában nyilvántartott tartozásukat, az is okszerűen következik, hogy nem hat ki a szerződés érvényességének megítélésére az, hogy a törlesztéshez szükséges devizát milyen forrásból, illetőleg milyen kondíciókkal szerzik be, mivel az a perbeli szerződéses jogviszonyon kívül eső körülménynek tekintendő, hiszen arra az I. rendű alperesnek a szerződés rendelkezései értelmében semmilyen ráhatása nincsen.

- [29] A fentieket meghaladóan a felperesek eredménytelenül hivatkoztak a tájékoztatás és a szerződéskötés között eltelt időre is, mivel annak hosszából nem lehet a tájékoztatás megfelelőségére vonatkozó következtetést levonni, amennyiben ezen időtartamban nem merült fel olyan körülmény, amelyre a tájékoztatásnak ki kellett volna terjednie. Ilyen körülményt azonban a felperesek nem jelöltek meg. Itt jegyzi meg azt is az ítéletábra, hogy a felperesek arra helyesen hivatkoztak, hogy a tájékoztatás nem vált a szerződés részévé, azonban annak a jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége. Az adott esetben a tájékoztatás az I. rendű alperes egyoldalú nyilatkozata, amelynek a megfelelősége önmagában vizsgálható.

- [30] Iratellenesen hivatkozott arra a fellebbezés, hogy az I. rendű alperes nem adta át kellő időben figyelmes áttekintésre, elvitelre a kockázatfeltáró nyilatkozatot, illetőleg arra, hogy ilyen egyáltalán nem készült, mivel - ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen állapította meg - az I. rendű alperes 2007. február 27-én, közel 5 hónappal korábban, tehát kellő időben átadta a tájékoztatást a felperesek részére, akik azt aláírták. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a fellebbezési kérelem a tájékoztató és a szerződés megkötése közötti hosszabb időtartamot is kifogásolta, ami már önmagában cáfolja a tájékoztató hiányára, illetőleg a kellő időben történő tájékoztatás hiányára vonatkozó felperesi állítást.

- [31] Az adott esetben nem hagyható figyelmen kívül továbbá a szerződésnek a kiegészített tényállásban rögzített 10.4. pontja, amely biztosította az adós számára, hogy egy alkalommal a devizában nyilvántartott tartozását forintban nyilvántartott kölcsönre változtassa. A felpereseknek ezáltal a szerződés rendelkezései alapján lehetőségük volt arra, hogy az állított hátrányokat megszüntetve a szerződésüket forintalapú kölcsönné alakítsák, ezáltal az állított egyenlőtlenségek kiküszöböljék, ami a tisztességtelenség megállapítását ugyancsak kizárja.

X.2.

- [32] A felmondás jogszerűségének vizsgálata körében rámutat az ítéletábra, hogy a felperesek felmondás jogszerűtlenségével kapcsolatban tévesen hivatkoztak a régi Ptk. 302. § és 303. §-ainak megsértésére, mivel ezen jogszabályi rendelkezések a jogosultnak az őt a szerződés alapján terhelő szolgáltatás teljesítésével kapcsolatos késedelmére és az ahhoz fűződő

jogkövetkezményekre vonatkoznak, a felmondás tartalmára vonatkozó előírásokat, tartalmi követelményeket nem rögzítenek, azzal semmilyen összefüggésbe nem hozhatók.

[33] A felmondás jogszerűségének eldöntése szempontjából nem annak van jelentősége, hogy az I. rendű alperes a felmondó nyilatkozatban formálisan hivatkozott-e a szerződés valamely pontjára, vagy rendelkezésére, hanem annak, hogy a felmondás okát megjelölte-e, az fennállt-e, és akár a szerződés, akár jogszabályi rendelkezés lehetőséget adott-e a felmondásra. Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy az adott esetben a felmondásból egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű alperes a szerződést azért mondta fel, mert az adós a tőke és kamat, illetve kezelési költség fizetésével hosszabb ideje késedelemben van, a havonta esedékes törlesztőrészek megfizetésével 2015. június 30-án késedelembe esett, melyet többszöri fizetési felszólítás ellenére sem rendezett és ezáltal súlyos szerződésszegést követett el. Kifejti e körben az ítélet, hogy a szerződésszegés súlyát az adott ügy körülményeihez képest kell megítélni. Akkor illeti, illetheti meg a hitelezőt az azonnali hatályú felmondás joga a régi Ptk. 525. § (1) bekezdésének e) pontja alapján, ha az adóst jelentősebb összegű lejárt tartozás terheli. A másodfokú eljárásban abból kellett kiindulni, hogy a 2015. május 12-i fizetési felszólításban meghatározott összeg volt a fennálló felperesi tartozás figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ezen megállapítását a felperesek a fellebbezésben nem tették vitássá. A tartozás összege és a fizetési késedelem időtartama olyan súlyos szerződésszegés, ami a felmondást az adott esetben megalapozta. Egyebekben az ítélet, hogy az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, hogy az elsőfokú ítéletben megjelölt szerződéses rendelkezések alapján is jogszerűen gyakorolta az I. rendű alperes a felmondáshoz való jogát. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felmondás érvénytelenségének, illetőleg hatálytalanságának megállapítására irányuló kérelem alaptalan.

[34] A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítéletnek a banki nyilvántartással kapcsolatos rendelkezésére vonatkozó döntését nem sérelmezte, ezért e körben csupán utal arra az ítélet, hogy maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság e körben kifejtett indokaival.

XI.

[35] A kifejtettel tekintettel a Fővárosi Ítélet, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) alapján, az indokolás fentiek szerinti kiegészítésével helybenhagyta azzal a pontosítással, hogy - a felpereseknek a 8.G.44.454/2017/4. számú végzéssel engedélyezett teljes személyes költségmentességére tekintettel - az eljárási illetéket az állam viseli.

XII.

[36] A sikertelenül fellebbező felperesek a költségeiket maguk viselik, míg a személyes költségmentességükre tekintettel előzetesen le nem fellebbezési illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad. Az alperesek a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem terjesztettek elő, így részükről számításba vehető perki költség nem merült fel.

Budapest, 2020. október 27.

. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

. Balsai Csaba Zoltán s. k.
előadó bíró

. Vasady Loránt Zsolt s. k.
bíró

